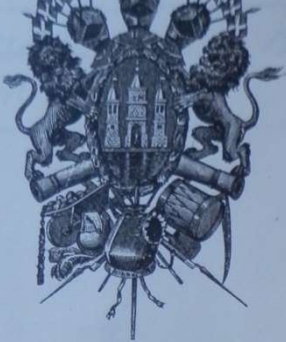

Bagermester P. Christiansen og Anna, Vindinge Brødfabrik 1901-1982

Det første bageri 1882-1901

Anders Peter Christiansen blev født den 29. december 1871 i Onsved i Skuldelev sogn. Hans far var smed, men selv valgte han at uddanne sig til bager og fik den 18. oktober 1898 af Københavns Magistrat tildelt borgerskab som bager.

Stempel
8 Kr.

BORGERBREV.

MAGISTRATEN I KJØBENHAVN

gjør vitterligt:

at Aar 1898 den 18. Oktober har

Anders Peter Christiansen,

født i Onsved, Frederiksborg Amt, den 29. December 1871,

vundet Borgerskab her i Staden som

Bager.

Under vedkommende Borgemesters Haand og Stadens Segl.

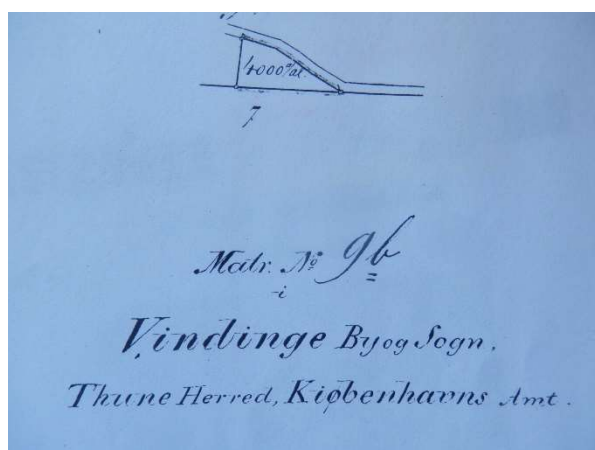
M. Nielsen

W. Hansen

Betalt i Borgerskabspenge
48 Kroner.

I Vindinge var der på det tidspunkt 2 bagere: Bager Sophus Jørgensen, der kort forinden havde overtaget den lille butik i sydenden af den røde, tidligere købmandsbolig, og Bagermester Johannes Hartmann, som et par år forinden havde erhvervet bageriet lige uden for byen. Det lå på en 4000 kvadratalen (= 1560 m²) stor grund (matr.nr. 9b) syd for vejen mod Roskilde, som den daværende ejer af Lundbjerggård, Anders Pedersen, den 17. februar 1882 havde solgt til Chr. E. Nielsen.

Samtidig havde Anders Pedersen givet samtykke til, at der måtte opføres en vindmølle på grunden ”uagtet hvor liden afstanden fra matr.nr. 9a (Lundbjerggård) måtte være”. Vindmøllen blev aldrig opført, i stedet blev bageriet drevet af en dampmaskine.

Lundbjerggård-parcellen fra 1882, hvor det hele startede.

Peder Christiansens overtagelse 1901/1902

Hvorfor og hvordan Peter Christiansen kom til Vindinge, ved vi ikke. Han omtales som enkemand, og senere omtales en umyndig søn, Christian Marius Ivan. Peter Christiansen må vel have set mulighederne i det, der den gang kaldtes ”Vindinge Dampmølles Bageri”. Den 9. november 1901 købte han bageri-grunden ”med påstående bygninger ... med det deri værende bageri og samtlige til bageriet hørende maskiner, redskaber, fast og løst driftsinventarium”. Det fortæller lidt om tiden og virksomhedens karakter, at købet også omfattede 4 heste med 7 seler, 2 brødvogne, en charabanc, 1 arbejdsfjedervogn, 2 kaner, en hakkelsesmaskine, en hestegang, en hollandsk vægt, 2 decimalvægte, en diskvægt med lodder, folkesenge med tilbehør og en del sække m.v. Lundbjerggårds samtykke til opførelsen af en evt. vindmølle stod stadig ved mangt.

Prisen for bageriet var 18.000 kr., hvoraf 1000 betaltes kontant, andre 1000 ved overtagelsen og resten i form af en obligation på 16.000, udstedt til sælgeren. Og så forpligtede sælgeren sig til ”hverken direkte eller indirekte at drive eller deltage i noget bageri i en afstand af 2 mil fra den solgte ejendom”. Skødet er dateret den 5. januar 1902.

Kort efter stiftede Peter Christiansen igen familie. Den 10. august 1902 viede pastor Mathiesen i Reerslev kirke ”enkemand og bager Anders Peter Kristiansen af Vindinge Dampmølles bageri ... til pigen Anna Johanne Kristensen, (der) opholder sig hos Anders Peter Christiansen, Vindinge Dampmølles Bageri ... født i Vindinge af husmand Jens Kristensen og hustru Kirsten Sørensen”. Peter Christiansen har

tilsyneladende giftet sig med en af sine ansatte, som oven i købet var gravid. For den 30. marts 1903 fik de sønnen Jens Olaf, der mange år senere overtog bageriet.

Forholdet til vandværket

Bagermester Hartmann var ikke blandt de 32 interessenter, som stod bag oprettelsen af Vindinge Vandværk i 1897. Men har været blandt de følgende tilmeldte. Derfor var Peter Christiansen blandt de 40, som 1910 underskrevet den vedtagne deklaration om, at forpligtelsen over for vandværket også gjaldt ”enhver efterkommende ejer eller besidder af de anførte ejendomme”.

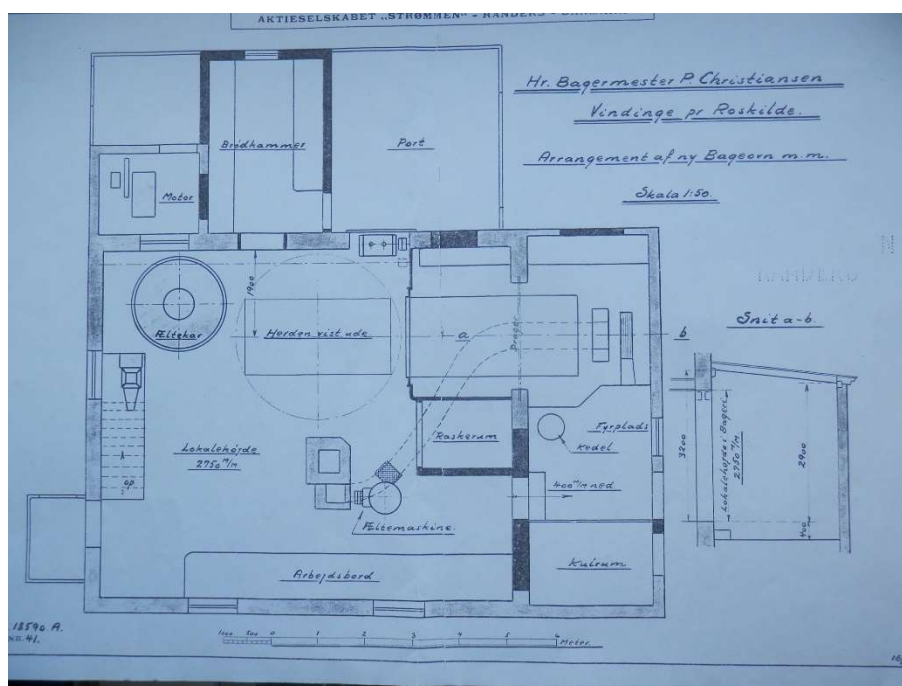
Da vandværkets uofficielle formand siden 1897, proprietær Thomsen på Vindingegård, fratrådte i juni 1904, og selskabet i længere tid stod uden leder, lod bagermester Christiansen sig den 30. december 1905 indvælge i bestyrelsen og blev den 7.1. 1906 vandværkets første officielle formand. Om bageriet nogensinde blev tilsluttet vandværket er nok tvivlsomt. Da Christiansen året efter lod sig afløse af snedker Lars Jens Sørensen, var begrundelsen, at bageriet havde sit eget vandværk

Da den nye ejer af Højvanggård fra 1915, Christoffer Rasmussen, ønskede at blive løst fra sine forpligtelser overfor det fælles vandværk, fordi han kunne få vand fra bageriet, var han så heldig, at Lars Poulsen på Lundbjerggård gerne ville ind, så de kunne bytte plads. Højvanggård blev derefter løst fra sine forpligtelser. Bagermester Christiansen fik også lov at udtræde mod en engangsbetaling af 100 kr., men måtte indtil 1928 blive stående som garant overfor banken.

Den omfattende ”Tunestilling” under 1. verdenskrig 1914-18 gik tæt bag om bageriet, og en af de overdækkede befæstninger lå i baghaven under navn af ”Dampmøllehulen”.

Vindinge Brødfabrik

Midt i 1920erne blev bageriet ombygget. Fra den 16.11. 1925 foreligger der en

tegning:
”Arrangement
af ny
bageovn”
med kedel,
fyrplads,
kulrum,
æltmaskine.
æltekar og
brødkammer.

Derefter nedtrappede Peter Christiansen.

I 1927 byggede han en aftægtsbolig på en Lundbjerggård-parcel (9d) i røde sten ("sidste hus på højre hånd, når du forlader Vindinge"). I 1930 forpagtede han bageriet til sin søn, Jens Oluf, der havde fået næringsbevis som bager den 14. maj 1930.

Den 2. april 1938 afgik fhv. bagermester P. Christiansen ved døden. Han blev begravet fra Søndermarks Krematorium på Frederiksberg. Det var lidt usædvanligt, kun ca. 1/10 af bisættelserne var dengang kremeringer, flest i byerne.

Vindinge Brødfabrik, fotograferet fra luften 1949. Bagermester Oluf Christiansens flotte bil står foran stuehuset. Yderst til højre ses aftægtshuset fra 1927, hvor hans mor Anna stadig boede. I skellet sydøst for stuehuset anes "Dampmøllehulen".

Den 3. april 1940 – lige før besættelsen – købte Jens Oluf Christiansen mere plads til sit bageri i form af endnu en parcel fra Lundbjerggård (9e) på 4543 kvadratalen, som mere end fordoblede bagerigrunden. Og midt under krigen, den 6. december 1943, solgte hans mor "den mig tilhørende ejendom, Vindinge Brødfabrik kaldet" til ham.

Hun levede dog mange år endnu og døde først den 30. november 1966 - og oplevede således, at en Folkevogn den 3. december 1962 i glat føre brasede ind i brødfabrikkens fyrrum. Falck måtte afstive bygningen, mens Zonen fjernede vognen.

Brødfabrikken eksisterede endnu en menneskealder, men blev derefter opkøbt af et større firma. Fra 1982 holdt JAS-afsyring til i bygningerne indtil disse blev revet ned for i 1986 at gøre plads for kædehus-bebyggelsen "Bagerbakken", Tingvej A-E.